

Position statement van Artsen voor Veilig Fietsen (AvVF) over fietsveiligheid (2024 -2025)

Fietsen is een bewezen gezonde activiteit en in Nederland het belangrijkste dagelijkse vervoermiddel naar school of werk. AvVF stimuleert fietsen zoveel mogelijk onder haar patiënten en dragen dit belang uit in de media en op congressen. We maken ons echter grote zorgen over de fietsveiligheid in Nederland. De jaarlijkse ongevalscijfers, en in het bijzonder de recente cijfers met betrekking tot ouderen op e-bikes en jongeren op fatbikes, tonen een alarmerende toename. In 2023 maar liefst 76.400 fietsslachtoffers, waarvan 48.700 met ernstig letsel en 12.600 met hersenletsel.

Wij pleiten met onze partnerorganisaties in Nederland (i.h.b. de Fietsersbond, ANWB, Veilig Verkeer Nederland & VeiligheidNL) voor infrastructurele aanpassingen (zoals bredere fietspaden, snelheidsvermindering gemotoriseerde voertuigen/auto's, veilige fietszones), verbetering van de risicoperceptie (zoals educatie op school) en gedragsverandering (zoals goede fietsverlichting en 'MONO' fietsen) als ook goede verkeersregelhandhaving (beboeten van mobiele telefoon en alcohol in het verkeer) om het aantal fietsongevallen terug te dringen. Als artsen steunen wij tevens het blijven fietsen op eigen kracht (zonder elektrische ondersteuning) om overgewicht en bewegingsarmoede te voorkomen alsmede een simpele manier om 'fit' te blijven.

Helaas zien wij de afgelopen jaren in onze ziekenhuizen een forse toename van het aantal fietsongevallen, leidend tot letsels van hoofd, hersenen en aangezicht. Dit leidt vaak tot ernstige en blijvende neurologische uitval of zelfs overlijden. Snelheidsverschillen door de introductie van elektrische fietsen kunnen hierbij een rol spelen. Een fietshelm voorkomt geen ongelukken, maar vermindert wel het risico op het krijgen van ernstig hersenletsel en overlijden door een fietsongeval. Wij baseren ons hierbij op onderzoeksgegevens van VeiligheidNL, CBS, RIVM en SWOV die aangeven dat een fietshelm zorgt voor 60-70% reductie van het risico op ernstig of dodelijk hersenletsel. Het promoten van de fietshelm blijft voor AvVF ook de komende jaren een speerpunt in onze missie om het fietsen veiliger te maken. Daarom pleiten wij voor diverse promotiecampagnes om fietsers te overtuigen vrijwillig een helm te dragen. Hierbij gaat het dus niet om een verplichting.

Als artsen signaleren wij, vaak als eerste, veranderingen in de fietsveiligheid door nieuwe trends zoals spaakverwondingen, elektrische fietsongelukken bij ouderen en de hausse aan fatbike-ongelukken bij

kinderen. Wij zien de directe en blijvende gevolgen van hoofd- en hersenletsels voor slachtoffers en familie. Samen met onze partners verzamelen we betrouwbare gegevens om deze veranderingen objectief vast te leggen, de resultaten uit te leggen en uiteindelijk mee te denken over belangrijke landelijke of regionale maatregelen of interventies.

Ook in 2025 zullen we landelijk aandacht vragen voor het gebruik van de fietshelm voor alle leeftijden, onder andere tijdens de 4^e 'Dag van de Fietshelm' op woensdag 16 april 2025.

Zo streven we naar een land waar jong en oud veilig, gezond en met plezier kan (blijven) fietsen.

Namens het kernteam *Artsen voor Veilig Fietsen (AvVF)*:

Dr. Marcel Aries, neuroloog-intensivist

Dr. Annemijn Algra, neuroloog i.o.

Drs. Tessa Biesheuvel, chirurg

Dr. Myrthe Boss, neuroloog-somnoloog

Dr. Maarten Bot, neurochirurg

Drs. Hugo den Boogert, neurochirurg

Dr. Tim Frenzel, anesthesioloog-intensivist

Dr. Elisa Hamer, neuroloog-kinderneuroloog

Dr. mr. William Kramer, kinderchirurg/traumachirurg en gezondheidsrecht-jurist

Dr. Stijn Nelen, traumachirurg

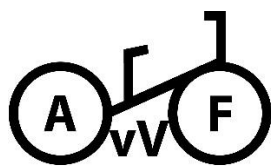
Drs. Jeroen Poos, traumachirurg

Drs. Ruud Segers, longarts-intensivist

Drs. Martin Smeekes, arts (niet-praktiserend)

Dr. Marieke Visser, neuroloog

Prof. dr. Frank Backx, sportarts

Artsen voor Veilig Fietsen is een denktank van artsen die zich vrijwillig inzetten voor betere fietsveiligheid in Nederland. Opgericht in 2020. Naast het bovenstaande kernteam zijn er > 80 artsen in Nederland met diverse achtergrond specialismen die dit initiatief steunen en proberen op de Dag van de Fietshelm activiteiten te organiseren ter bevordering van de fietsveiligheid. Vrijwel alle wetenschappelijke verenigingen in Nederland steunen dit artsen-initiatief.

Voor vragen of opmerkingen over dit position statement: Marcel Aries, email: marcel.aries@mumc.nl